

MAVZU. OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIK. OTA-ONALAR MAJLISLARI SSENARIYLARI

1. [B - 1 ball] Ota-onalar bilan hamkorlikning asosiy maqsadi nima?

- A) Maktabning tashkiliy ishlarini yengillashtirish
- B) O'quvchilarni faollashtirish
- C) Bola tarbiyasida oila va maktab o'rtasidagi uzviy aloqani ta'minlash*
- D) O'quv dasturini tahlil qilish

Manba: Hasanboeva O. Pedagogika. – Toshkent: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi, 2019.

2. [B - 1 ball] Ota-onalar majlislarining psixologik ahamiyati nimada?

- A) O'qituvchi uchun hisobot berish vositasi
- B) Ota-onalar bilan emotsional aloqa va ishonch muhitini yaratish*
- C) Maktab reytingini oshirish
- D) Faqat dars jadvalini muhokama qilish

Manba: Yo'ldoshev J.G. Ota-onalar bilan pedagogik hamkorlik tizimi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.

3. [Q – 2 ball] Nizoli ota-ona. Sinfda o'qituvchi o'quvchining intizomi haqida ota-onasiga ogohlantirish berdi. Ota-ona bu tanbehni xafa bo'lib, o'qituvchiga nisbatan salbiy munosabat bildirdi.

O'qituvchi bu holatda qanday yo'l tutishi kerak?

- A) Ota-onaning fikrini e'tiborsiz qoldirish
- B) Ota-onani maktab direktoriga shikoyat qilish

C) Ota-onani tinch holatda tinglab, bola manfaatini birinchi o'ringa qo'yish*

D) O'quvchini boshqa sinfga o'tkazish

Manba: Hasanboeva O. *Pedagogika.* – Toshkent: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi, 2019.

4. [Q – 2 ball] Bolaning darsdagi passivligi. O'quvchi so'nggi paytlarda darslarda sust, ota-onasi esa “bizning bolamiz juda iqtidorli” deb hisoblaydi va muammoni inkor etadi.

Psixologning eng to'g'ri yondashuvi qanday bo'ladi?

A) Bolani jazolash

B) Ota-onaga bolaning xatti-harakatini tanqid qilish orqali tushuntirish

C) Ota-onaga bolaning individual xususiyatlarini tushuntirib, qo'shma reja tuzish*

D) Ota-onani majlisga chaqirmaslik

Manba: Ochildiyeva O. *Pedagogik psixologiya.* – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2021.

5. Ball: [Q – 2 ball] Hamkorlikda kommunikatsiya yetishmasligi. Ota-onalar majlisida ayrim ota-onalar faqat o'z farzandi haqida so'raydi, umumiy masalalarga e'tibor bermaydi. Bu holatda sinf rahbari qanday strategiyani qo'llashi kerak?

A) Barcha ota-onalarni tanqid qilish

B) Muloqotni umumiy mavzuga yo'naltirib, barcha ishtirokchilarni faol fikr bildirishga undash*

C) Majlisni erta tugatish

D) E'tibor bermaslik

Manba: Epstein J.L. *School, Family, and Community Partnerships.* – Routledge, 2018.

6. [Q – 2 ball] Farzandining yomon xulqi uchun javobgarlikni inkor etuvchi ota-ona. Sinfda o'quvchi ko'p marta darsni buzadi. Ota-onasi "bola hali kichik, o'zi tuzaladi" deb mas'uliyatni rad etadi. Psixologning to'g'ri yondashuvi qanday?

- A) Ota-onani ayblash
- B) Bola bilan individual suhbat o'tkazib, ota-onani mas'uliyatga jalb etish*
- C) Bolani maktabdan chetlashtirish
- D) Muammoni e'tiborsiz qoldirish

Manba: Yo'ldoshev J.G. *Ota-onalar bilan pedagogik hamkorlik tizimi.* – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.

7. [Q – 2 ball] Ota-onalar o'rtasidagi fikr farqi. Ba'zi ota-onalar bolani jazolash tarafdori, boshqalar esa bunga qarshi. O'qituvchi qanday pozitsiyani tanlashi kerak?

- A) Fikr farqiga aralashmaslik
- B) Ilmiy-pedagogik asosda "ijobiy tarbiya" tamoyillarini tushuntirish*
- C) Jazolash tarafini qo'llab-quvvatlash
- D) Har bir ota-onani tanqid qilish

Manba: Abdullayeva N. *Oilaviy tarbiya asoslari.* – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2020.

8. [Q – 2 ball] Farzandning internetga qaramligi. Ota-ona farzandining internetdan haddan ortiq foydalanishidan shikoyat qilmoqda. U o'g'lini telefonini olib qo'yish bilan tahdid qilgan. Psixolog qanday maslahat berishi kerak?

- A) Internetni butunlay taqiqlashni tavsiya qilish
- B) Ota-onaga nazoratni yumshatish, farzand bilan ishonchli muloqot o'rnatishni tavsiya etish*
- C) Bolaga jazoni kuchaytirish
- D) Muammoni maktab rahbariyatiga topshirish

Manba: UNESCO. *Parental Involvement in Education.* – Paris, 2022.

9. [M – 3 ball] Vaziyat: Sinfda bir o'quvchi o'zlashtirishda ortda qolmoqda. O'qituvchi bu haqda ota-onasiga ma'lum qilganida, ota-onasi farzandini tanqid qiladi va uyda unga ko'p dars o'qishga majbur qiladi. Natijada bola maktabga borishni istamay qoladi. Savol: Sizningcha, bu holatda o'qituvchi va psixologning to'g'ri yondashuvi qanday bo'lishi kerak?

- A) Ota-onani bolaga nisbatan qat'iyroq bo'lishga undash
- B) Ota-onaga bolani rag'batlantirish va emotsional qo'llab-quvvatlash zarurligini tushuntirish*
- C) O'quvchini sinfdan ajratish
- D) Ota-onani maktab yig'ilishida tanqid qilish

Mantiqiy asos:

Bu holatda bola ruhiy bosim ostida bo'lgan, bu esa uning o'quv motivatsiyasini susaytirgan. Psixologik jihatdan bola ijobiy rag'bat orqali rivojlanadi, jazolash esa ichki qarshilikni kuchaytiradi. Ota-onaga bolaning o'ziga ishonchini oshiruvchi ijobiy muloqot shakllarini o'rgatish — samarali yondashuv hisoblanadi.

Manba: Ochildiyeva O. *Pedagogik psixologiya.* – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2021.

Vygotskiy L.S. *Psixologiya razvitiya rebenka.* – Moskva, 1984.

10. [M – 3 ball] Vaziyat: O‘quvchi oilasida ota-onalar o‘rtasidagi ziddiyat kuchaygan. Bola maktabda sustlashgan, darslarda fikrini ifoda etmaydi. Sinf rahbari bu vaziyatni sezib, ota-onalar bilan aloqaga chiqadi, lekin ota-onalar “bu bizning shaxsiy muammomiz” deya suhbatdan bosh tortadi.

Savol: Bu holatda o‘qituvchi va psixolog qanday yo‘l tutishi kerak?

- A) Oilaviy muammolarga aralashmaslik
- B) Bolani vaqtincha maktabdan ozod etish
- C) Bolaning psixologik holatini o‘rganish, ota-onalarni maslahatchilik suhbatiga jalb qilish*
- D) Bola haqida ma‘muriyatga shikoyatnoma yozish

Mantiqiy asos:

Pedagogik-psixologik yondashuvda o‘qituvchi va psixolog oila muammolariga befarq bo‘lmasligi kerak, ammo bu jarayon etik chegaralarda olib boriladi. Bola psixologik stress holatida bo‘lganligi sababli, avval uning emotsional holati barqarorlashtiriladi, so‘ng ota-onalar bilan maslahat ishlari olib boriladi. Bu “insonparvar yondashuv” tamoyiliga mos keladi.

Manba: Hasanboeva O. Pedagogika. – Toshkent: “O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi”, 2019.

Epstein J.L. *School, Family, and Community Partnerships.* – Routledge, 2018.